

Naar det drejer sig om Jernbaneanlæg, er det jo nemlig et Arbejde paa langt Sigt. Man vedtager ikke i Dag en Lov og begynder at grave i Morgen. Disse Arbejder maa forberedes gennem lang Tid, og derfor er det netop naturligt nu at komme med et Lovforslag som dette. Jeg er ganske enig i de Betragtninger, der er kommet frem saavel her som i det andet Ting, om, at det er bedre ikke alene for Samfundet, men ogsaa for det enkelte Individ, at skaffe Arbejde end at yde Almisse. Der er et gammelt Ord, der siger, at Lediggang er Fandens Hovedpude. Det gælder for rige som for fattige. Og det er derfor en udmærket Ting, naar man kan anvise Arbejde.

Naar Staten skal sørge for den enkelte, fører det, som det ærede 1ste Medlem for 10de Kreds (Ejsing) sagde, til Slappelse. Med Hensyn til Jernbaneskyldloven, som flere Gange har været nævnt, mener jeg ogsaa, at denne Lov i Virkeligheden er en umulig Lov. Selv om man vender den nok saa meget, tror jeg, at den er umulig. Det ærede 1ste Medlem for 10de Kreds (Ejsing) mente, at der maaske dog kunde komme lidt ud af Loven. Jeg tror dog ikke, at det ærede Medlem vil være i Stand til at anvise nogen Vej, ad hvilken man kan faa en brugbar Jernbaneskyldlov. Det eneste rationelle er at anlægge en Jordværdibeskatning. Det er nemlig aldeles umuligt at konstatere, hvor Værdistigningen begynder, og hvor den holder op.

Det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Døcker) fremsatte nogle Bemærkninger, som jeg synes var lidt ejendommelige. Han syntes at mene, at der var enkelte Mennesker i Sognene, der rejste Bevægelsen for at faa en Bane, og saa kom man maaske med en Skrivelse og fik Folk til at skrive under paa disse Henvendelser til Rigsdagen og andre Myndigheder. Det ærede Medlem syntes at mene, at det var i Tankeløshed, at Folk gjorde noget saadant. Jeg tror ikke, at man med Rette kan udslynge en saadan Beskyldning mod Befolkningen. Jeg tror, at Forholdet er det, at der ude i Befolkningen er en Trang til Stede til at faa disse Baner. Det er ikke i Tankeløshed, man gaar hen og skriver under. I al Almindelighed vil det jo ogsaa blive en meget betydelig Udgift for mange Kommuner.

Rentabilitetsspørgsmaalet har vi jo drøftet saa mange Gange, naar der har været Tale om nye Baner. Det forekommer mig ganske urimeligt at opstille Kravet om Rentabilitet. Havde man gjort det fra Begyndelsen af, vilde man ganske sikkert ikke have faaet en eneste Bane her i Landet.

Det, man skal se hen til, er, om man ved Baneanlægget kan ophjælpe Erhvervslivet i den paagældende Egn, saaledes at man der bliver i Stand til at bære Udgifterne til de nye Baneanlæg. Derfor har jeg altid stillet mig skeptisk overfor Spørgsmaalet om Rentabilitet. Rentabilitet er ikke den første Opgave ved Baneanlæg. Den første Opgave er, som sagt, at ophjælpe Egnens Erhvervsmuligheder, saa man kan bære de nødvendige Udgifter. Hermed skal jeg indskrænke mig til at anbefale Lovforslaget til velvillig Overvejelse.

Døcker: Jeg vil gerne have Lov til overfor den sidste ærede Taler at sige, at jeg har selv været med i de Dage, da der blev lavet Jernbaner, jeg ved derfor nogenlunde, hvorledes det gaar til. Det begynder altid med, at enkelte Personer rejser Spørgsmaalet og faar Kommunen til at interessere sig for det. Jeg fremførte her et Eksempel, som jeg virkelig syntes, var skrækindjagende. Jeg kalder det letsindigt, naar en Kommune gaar saa vidt i sin Iver for at faa en Jernbane, at den garanterer for et saa stort Beløb, at det er lig med Ejendoms skylden i vedkommende Kommune. I og for sig ved vi jo nok, at der hverken forlanges 4 eller 5 pCt. Forrentning, naar man anlægger en Privatbane. Men der kan ogsaa fremkomme Driftsunderskud, og et Bevis for, at ikke alle Privatbaner er særlig velfunderede, er, at der i Jernbaneloven af 1908 er adskillige Baner, der ikke er og aldrig nogen Sinde vil blive udført. Dette tyder dog paa, at disse i sin Tid er blevet vedtaget, uden at der har været reel Grund til at faa dem frem.

Vejstrup: Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem, at det Eksempel, han nævnte, danner en Undtagelse, og man kan ikke bygge sin Argumentation paa Undtagelser, man maa bygge den paa Regelen. Og Regelen er den, at der er Trang til Jernbaner, og man tegner ikke mere, end man er i Stand til at paatage sig.

Richelieu: Det Forslag til Lov om en fast Forbindelse mellem Sjælland og Falster, som Ministeren fremsatte i det andet høje Ting, gik ud paa, at der skulde bygges en Lavbro med en bevægelig Del, gennem hvilken Skibsfarten skulde foregaa. Dette Lovforslag blev imidlertid i det andet Ting, forandret derhen, at der skulde bygges en Højbro, høj nok til, at hele Skibsfarten skulde kunne foregaa under den, saaledes at der ikke behøvedes nogen Aabning i